

A SZEGEDI JÁRÁS életéből

A szövetkezeti traktorista

A balástyai Móra Ferenc Tsz elnyerte az emberek tetszését

Középparasztok és kisiparosok az új belépők között

Sok jóslatást hallottunk már, hogy alighanem Balástya lesz ebben a megyében az a hely, ahol legutóbbira ismerik majd fel a parasztemberek a szövetkezés, az összefogás szükségességét.

Most az idej esztendő rácsafolt Balástyán ezekre a hiedelmekre. A tavasszal 17 ember nagyjából asszonyok, megalakították a Móra Ferenc Termelőszövetkezetet s ezután nagyon hamar dologhoz is láttak, hogy a balástyai kisembereknek bebizonyítsák: nem a napszámos, tarisznyos, mások földjének, gyümölcsösének a művelése biztosítja emberekhez méltó jövőjüket, hanem a szövetkezeti mozgalom.

Ez a szép vállalkozás sikerült. A zárszámadás még hátra van, de máris látható, hogy jóval 40 forint felett jut majd munkaegységenként. Az első sikereket látva, 9 család máris csatlakozott ehhez a közösséghez. Közöttük olyan tekintélyes középparaszt gazda is mint Bozó Ferenc, aki egyedül 16 holdat adott a közöshöz.

A Móra Ferenc Tsz tagjai most újult erővel folytatják közös gazdaságuk felle-

állításának munkáját. Legutóbb birtokbavették a külső balástyai, volt városmajor épületeit, s itt helyezték el az első közös szerzeményű szarvasmarha-törzset. Ugyancsak itt rendezik be a tsz serényesét is. Jelenleg már 10 anyakocájuk van. A majorhoz mintegy 140 kataszteri hold takarmánytermő terület tartozik a kis öszeszéki földekből. Ezen a táblán rendezkednek majd be nagyüzemi takarmánytermesztésre. A legelők mellé lucernát is telepítenek, s a lehetőségekhez képest alkalmazzák a fejlett állattenyésztési módszereket.

Igen figyelemreméltó dolog, hogy a falu kisiparosai közül is többen a termelőszövetkezet oldalára álltak az elmúlt napokban. Az utóbbi belépők között van többek között Bede István Kovács, Petri János bogárnármester, s van már a szövetkezetnek kőműves mestere is.

Balástyán tehát a szövetkezeti mozgalom fejlődésének helyzete kedvezőnek

mondható. Nemcsak a más tarlójából, leginkább napszámoskenyérből élő munkás-emberek foglalkoznak itt már a belépés gondolatával, hanem számos, jelentős földterülettel bíró egyéni gazda is. Belátják, hogy a Móra Ferenc Tsz rövid tíz hónapos fenállása alatt jobb életkörülményt teremtett tagjainak, mint amilyenben az átlagos balástyai parasztemberek éltek eddig.

Téli csirkenevelés — a szatymazi Szabadság Tsz-ben

A szatymazi Szabadság Termelőszövetkezetben január elején megvalósították az úgynevezett mélyalmos csirkenevelést. Erről már korábban is szó volt a szövetkezetben és nemrégiben született meg az elhatározás. Tari Imrétől, a tsz fiatal agronómusától érdeklődtünk: miként akarják valótávkénti kezdeményezésüket és milyen gazdasági számítások vannak ezzel kapcsolatban.

— Ugy döntött tagságunk — mondotta az agronómus —, hogy vásároljunk egy ötszázas keltetőgépet. A napocsibéket beszerezhetnénk a keltetőállomáson is, azonban az igény elég nagy és időben, tehát januárban, februárban megfelelő mennyiségben még nem tudnánk hozzájutni. Eppen ezért a szövetkezetünk saját keltetésre rendezkedik be: már megfűtöttük az intézkedéseket, hogy még ebben a hónapban megkapjuk a gépet. Havonta 500 tojást keltetünk és már előkészítettük a csibék nevelésének helyét. Baromfitelepünkön az egyik épületrészben kemencét létesítettünk, a zárt helyiségben felásztuk a talajt, állólétrággal hintjük be jó vastagon, majd rá szalmatöröket helyezünk és így megfelelő hőmérsékletet tudunk biztosítani a csibék számára. A fűtött helyiség mellett helyezük majd el egy nyitottabb rész-

Sorokban

— Ötvenezer forint földjadarékat fizetnek ki előrelátóan a sándorfalvi Rózsa Ferenc Tsz-ben az új esztendői zárszámadáskor. A közgyűlés határozata úgy szól, hogy azoknak a gazdáknak, akik földdel léptek a közöshöz, aranykoronánként 10 kiló gabonát, felesben öt kiló árpat és 5 kiló búzát, illetve az árát kell adni földjadaréka.

— Motoros szakkört szervezett a honvédelmi sportszövetség Pusztamérgesen. A szakkör máris nagy népszerűségnek örvend. A foglalkozásra szívesen járnak el a környék fiataljai. Jelenleg mintegy 30-an készülnek itt megszerezni a gépjárművezetői jogosítványt.

Eleg nagy darab földön ismerik Füstös Istvánt. A ruzsai Kiss Imre Tsz Zetorjával sok falu határában megfordul. Derűsen, magabiztosan mondja el az újságrónak: egyáltalán nem bánja, hogy a gépjárműről át-kezelte ide a termelőszövetkezetbe. Itt a havi 2 ezer forint nemcsak nagy dologidőben, télen-nyáron egyaránt biztosított.

— Jövőre meg még jobb lesz — mondja —, mert akkor én is megelőzőt ember leszek már, mint a többi szövetkezeti tag. Ez az első esztendő még amolyan „újonc-élet” nekem és annak is, aki bérből élt a belépés előtt. Az újonckodás azonban nem hiába való. Látom, hogy tagtársaim legalább annyit, ha nem többet használnak a háztáji gazdaságból, amennyi

nyi a család napi megélhetéséhez kell. A munkaegység első részesedése minden évben mehet ruhára, bútorra, motorkerékpárra, új házra. S tegyük hozzá, akinek mindez már megvan, akár személygépkocsira is.

Egyetemi oktatók, főiskolai tanárok este a tanyán

Már nyűfoglatta őt mos, szürke lábait a tanyák felett a decemberi este, amikor elhagyták a várost. Nem kényelmes, fűtött autóbusszal indultak, csak szimpla ponyvás tehergépkocsival robogtak. Egyszerűen úgy, ahogy reggelként a pufajkás építőipari munkások, úti-építők érkeznek Sándorfalvára, Baksra, Szatymazra, meg Dócsra Szedre. Pedig hát ők igazán nem szokták az ilyen fajta téli kocsikázást. Hiszen többségükben orvosok, tudományegyetemi tanáregedek, adjunktusok, főiskolai oktatók, kiknek napi munkájukhoz sosem tartozott a katedrál, becsukják maguk mögött a laboratóriumok ajtaját, teherautókra üljenek, s menjenek ki a parasztemberek közé. A párt felvilágosító munkája nyomán tisztán él bennük is a felismerés, hogy a mi parasztságunk egy részét ma még régi évszázadok súlyos átká választja el a XX. századtól, az atomkor, az űrrepülés századától. S míg ez így van, a tudomány eredményeit sem hasznosíthatjuk a mai idők kívánalmainak megfelelően.

Mire leszállt az este, már kint voltunk Pusztamérgesen. Váratlan, szinte meglepő volt a jelenet. Messzről a nagy tanyavilág tülszóleiről érkezett subás, kucsmás, vidám parasztemberek annyi fogattal várták a vendégeket, hogy az még

közepes hetiplacnak is beillő volt. Ezután már csak percek múltak, s a latyakos dűlőutakon erre is, arra is megindultak, ketyegtek a kerekek. Harminc tanyába vitték a parasztyűlések előadóit. Sok helyen már tömött szobák várták őket. A tanyázók sutba dobták az agyoncsépett kártyalapokat, aztán sok-sok problémával, számukra még tisztázatlan kérdéssel hozakodtak elő: hogy is lesz a termelőszövetkezetben. Mi lesz az idős emberekkel? Hogyan fizetik a földjadarékat? Hogyan boldogulnak az emberek régi termelőszövetkezetekben? Mi újság a nagyvilág mezőgazdaságában? — és így tovább.

Mire elérte az óra mutatója a kilencet — a városi embereknek ez még mindig csak este, de itt kint, az isten hátamögött, már éjszaka — több mint 400 ember agyában sok sok minden megvilágosodott.

Amikor Dégi elvtárs, a járási pártbizottság munkatársa felvetette: mit szólnának hozzá az elvtársak, ha valamelyik este, mondjuk nemcsak kisgyűlésekre, hanem személyes házi agitációra is kimennének a ruzsai tanyákra.

Mindenki egy véleményen volt: Rendben van, szívesen vállaljuk. Pedig hát olyanok is akadtak köztük, mint Pálfi elvtárs vegyész-mérnök, gyógyszerész, aki volt mostanában nem egyszer megesett, hogy csak hajnal felé jutott haza lakói lakására, ahonnan naponta bejár a Szegedi Orvostudományi Egyetemi munkahelyére. Ez a lelkes előadó gárda nem most csinálta az első esteli falujárást. Csak az utóbbi két hét alatt összesen 96 helyen tartottak gyűléseket. Másfél ezernél is több parasztemberrel találkoztak, akik azóta úgy érzik, sosem volt még ennyi őszinte, igaz barátja a parasztnak, mint most.

— Hamarosan befejeződik a Pusztamérgesi és Ruzsai összekötő új agyagos út építése. A pusztamérgesi tanács mintegy 18 ezer forintot költ erre a két kilométeres útszakaszra. Ez azonban a munkáknak csak a felére elegendő. A munka másik felének elvégzését az érdekelt dolgozó parasztnak társadalmi munkában vállalták végzik.

A baksi vacsora

Néhány nappal ezelőtt a szövetkezeti mozgalom néhány helyi problémájáról beszélgettünk Nagy Imréné hétholdas baksi parasztszónnyal. Nagyné már sok év óta tevékenykedik a falusi némozgalomban. El kell ismerni, sok jó javaslata, figyelemre méltó tapasztalatai vannak.

— A múltban a termelőszövetkezet, meg a földművesszövetkezet körül egy-két dolog — mondotta — gyakran kétségeket ébresztett bennünk. Tapasztaltuk és sajnos olykor akad erre példa még most is, hogy a falu vezetői nem találják meg a kellő hangot az emberekkel, s nem mindig azokkal tárgyalnak egy-egy probléma megoldása érdekében, akik a legtöbb segítséget adhatnának ehhez. Ezekből aztán gyakran aprónak látszó, de súlyos hibák keletkeznek, s az elrontott dolgokat nagyon nehéz helyrehozni.

Megkértem Nagynét, beszéljen konkrétan ezekről a hibákról. Ő nem is fukarkodott, majd egy óráig bizonygatott s utóbbira a sublőtlőkből egy hiteles számlát vett elő, valami 256 forintról. A számla tulajdonosát egyszerűen így hívják: »Szövetkezeti vacsora«. A név alatt aztán részletezve van a tétel: nyolc kiló rizs, só, bors, paprika. Minden ami valóban szükséges egy igazi ünnepi lakoma szakácsának jó munkáihoz.

— Ugy történt a dolog, hogy még a nyár elején, amikor a szövetkezeti nap volt, ensem kérték fel a falu vezetőit, mint egyéni parasztszónny, hogy jó kiadás vacsorát készítsék erre az ünnepre. Kantam hozzá összesen egy tehenet de mást nem. Gondoltam a bevétel majd futja az apróbb kiadásokat is, s nyugodt lelkiismerettel előlegtem a pénzt. Közben aztán úgy döntöttem: az ünnepséget mindenki már aki a földművesszövetkezetben a termelőszövetkezeti cso-

portban dolgozik, vagy valami szegély-végről bejáratos oda, ingyen kapja a vacsorát. Így aztán bevétel az nem lett egy fillér sem. Az egyéb kiadások számlája az utolsó garasig itt maradt az én nyakamra. Senki se vállalja magának. Ahol ilyesmit megengednek maguknak a falu vezetői, ott aztán lehet ok a bizalmatlanságra, meg a helyes dolgok iránt is. Nagy Imréné egyéni parasztszónny esetét a szövetkezeti vacsorával a faluban már mindenki ismeri. A számla ügye már a Rádióig is eljutott, de még mindig nincs kiegyenlítve.

Béjón egy idős ember a rözskei Lenin Tsz irodájába, s így szólítja a könyvelőt:

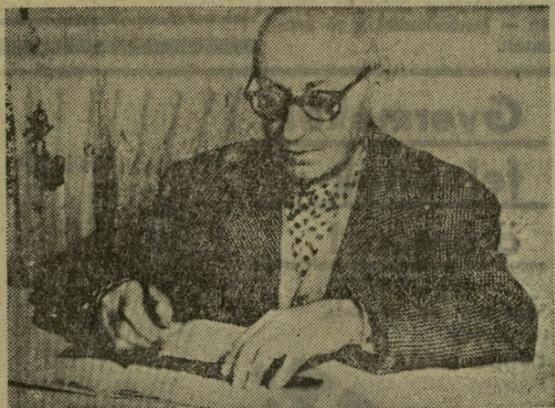
— Bíró bácsi...
Amikor kimegy az öreg, megkérdelem Bíró bácsit:
— Hány éves?

— Mivel nem vagyok nő — válaszol tréfásan —, ezért megmondom: visszafelé számítva, közel állok a hetvenhez.

Tehát már el is múlt: nem látszik rajta. Olyan fürgén mozog, számol, foglalkozik a hozzáfűlőkkal, mintha nem lenne fél évszázadnyi munka mögötte.

— Eddig »csak« ötven évig dolgoztam állandóan — említi. — Türeljesíttem a tervet. Negyven esztendőig pedagóguskodtam, ebből tizenhatet itt Rözskén, a volt mezőgazdasági szakkiskolában. Hány községbeni fiatal vált meglett emberré azok közül, akiket én tanítottam. Annak idején sokszor mondtam nekik: a nagyüzemi gazdálkodás a jövő. Sajnos, jónéhányan most sem látják még tisztán az utat. Pedig a tényleg beszélnek. A felszabadulás után, tíz évvel ezelőtt, itt is megalakult a szövetkezet és én lettem a könyvelő. Mindig az volt a célm: minél több jusson a tagoknak.

Pedagógus volt — tsz-könyvelő lett

Közben szinte állandóan keresik Bíró Antalt, ő pedig minden apró dologban figyelmesen intézkedik, majd így folytatja:
— Persze, különösen nehéz helyzetben van ez a rözskei tsz. Itt, a többi termelőszövetkezetnél eltérően, kevés a föld és sok a tag. Negyyszáz holdon gazdálkodunk és több mint százan vagyunk. Akkor lenne nagyon jó, ha minél többen köznék jönnének a földdel rendelkező egyéni gazdák,

akik tapasztalhatják munkánkat, hisz szemük láttára dolgoznak. Na de majd megoldódik ez a nagy kérdés is, egyébként a jelenlegi helyzetünkben sem panaszodhatunk. Száz holdanként kettőszázharmincezer forint az áruértékesítési eredményünk. Ez bizonyítja, hogy jól gazdálkodtunk ebben az esztendőben is. Még csak az elkövetkezendő hetekben dől majd el, mennyit osztunk. A zárszámadást előkészítő bizottság már meg is ala-

kult. Ugy számítjuk, egységként meglesz a negyven forint.

— Már készülődünk jövőre, hogy akkor még több legyen. Növeljük az állattenyésztésünket. Saját neveléssel emeljük a tehénállományt. Húsz szarvasmarhát hizlalunk. Duvláta lesz a féléves sertésállományunk vásárlunk nyolcvan drótsüldőt hizlálásra. Emeljük a traktorszűnket ötvenről százra, ezer napocsibét nevelünk, több mint ötven holdon termelünk paprikát mindez jól idővelmez. Most folyik öt hold föld trágyázása a snárgatelentéhez. A dugványokat már levettem. Már itt van a mátrágya, holdanként 12 mázsa ékészték mázsa szerretrágya is elhintünk. Igaz, ez csak később hoz termést, de akkor majd jól jön a tagoknak. Tizenegy hold saját teletésű gyümölcsösünk — alma, körte, szilva — jóval többet termel. Még az idén talán újabb két hold öszibarackot.

A beszélgetés végén szóba került: mikor megy nyugdíjba, Bíró bácsi?

— Még várok — feleli — majd ha a rözskei emberek valamennyien rájönnek a saját jövőjük útjára. Biztos megérem...

M. T.